

46/DZPaU/2021/MP - Metodický pokyn k plateniu preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby podľa § 34 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov od začatia preddavkového obdobia v roku 2022

Obsah:

Úvod

1. diel Povinnosť platiť preddavky na daň
2. diel Preddavky na daň štvrťročné, mesačné a ich splatnosť
3. diel Preddavkové obdobie
4. diel Výpočet preddavkov na daň
 1. oddiel Posledná známa daňová povinnosť
 2. oddiel Výpočet preddavkov na daň
 3. oddiel Oznamovacia povinnosť správcu dane
5. diel Zmena poslednej známej daňovej povinnosti
6. diel Platenie preddavkov na daň inak
7. diel Ukončenie platenia preddavkov na daň

Úvod

Tento metodický pokyn je zameraný na problematiku platenia preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „preddavky na daň“) podľa § 34 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZDP“) v roku 2022 od začatia nového preddavkového obdobia, t. j. od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „daňové priznanie“) za rok 2021.

1. diel Povinnosť platiť preddavky na daň

V ustanovení § 2 písm. u) ZDP je pojem **preddavok na daň** definovaný ako povinná platba na daň, ktorá sa platí v priebehu zdaňovacieho obdobia, ak skutočná výška dane za toto obdobie nie je ešte známa.

Platenie preddavkov na daň, ktoré sa viažu k príjmom z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP, je upravené v § 34, § 51c a v prechodných ustanoveniach ZDP¹.

Vznik povinnosti platiť preddavky na daň daňovníkom dane z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „daňovník“) závisí od výšky poslednej známej daňovej povinnosti. Podľa znenia ustanovenia **§ 34 ods. 1 ZDP preddavky na daň v priebehu preddavkového obdobia platí daňovník, ktorého posledná známa daňová povinnosť presiahla 5 000 eur**. Pojem posledná známa daňová povinnosť je vymedzený v § 34 ods. 5 ZDP.

Podľa § 51c ZDP preddavok na daň sa platí miestne príslušnému správcovi dane v eurách, pričom po skončení zdaňovacieho obdobia sa preddavky na daň zaplatené na toto zdaňovacie obdobie započítajú na úhradu dane za toto zdaňovacie obdobie.

Z ustanovenia § 34 ods. 7 ZDP vyplýva, že správca dane vráti do 30 dní odo dňa podania žiadosti daňovníka zaplatené preddavky na daň, ak daňovníkovi nevznikla povinnosť platiť preddavky na daň podľa ZDP, alebo rozdiel zaplatených preddavkov na daň, ak daňovník zaplatil preddavky na daň v sume vyššej, akú bol povinný zaplatiť podľa ZDP. Na postup správcu dane pri vrátení takto zaplatených preddavkov na daň alebo rozdielu zaplatených

¹ Vyberanie a platenie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti podľa § 5 ZDP je komplexne upravené v § 35 a nasl. ZDP, a to vrátane právnej úpravy týkajúcej sa výpočtu a platenia preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti podľa § 5 ZDP daňovníkmi, ktorí vykonávajú závislú činnosť u zamestnávateľa, ktorý nie je platiteľom dane ani zahraničným platiteľom dane podľa § 48 ZDP.

preddavkov na daň sa použijú ustanovenia zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“).

2. diel Preddavky na daň štvrťročné, mesačné a ich splatnosť

Preddavky na daň delíme na **štvrťročné a mesačné**:

- Ak **posledná známa daňová povinnosť daňovníka presiahla 5 000 eur a nepresiahla 16 600 eur**, daňovník je povinný platiť **štvrťročné** preddavky na daň na bežné zdaňovacie obdobie, a to vo výške 1/4 poslednej známej daňovej povinnosti, ak ZDP neustanovuje inak. Štvrťročné preddavky na daň sú **splatné do konca každého kalendárneho štvrťroka**.
- Ak **posledná známa daňová povinnosť daňovníka presiahla 16 600 eur**, daňovník je povinný platiť **mesačné** preddavky na daň, a to vo výške 1/12 poslednej známej daňovej povinnosti, ak ZDP neustanovuje inak. Tieto preddavky na daň sú **splatné do konca každého kalendárneho mesiaca**.

Ak prípadne deň splatnosti preddavku na daň na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja, za deň splatnosti sa v nadväznosti na § 27 ods. 4 daňového poriadku považuje najbližší nasledujúci pracovný deň.

3. diel Preddavkové obdobie

V zmysle § 34 ods. 1 ZDP **preddavkové obdobie** je obdobie od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za predchádzajúce zdaňovacie obdobie do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania v nasledujúcom zdaňovacom období.

Na trvanie preddavkového obdobia má vplyv skutočnosť, či:

- **daňovník má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania v súlade so znením § 49 ZDP,**
- **posledný deň lehoty na podanie daňového priznania prípadne na sobotu, nedeľu alebo deň pracovného pokoja** – v takomto prípade za posledný deň lehoty na podanie daňového priznania sa v nadväznosti na § 27 ods. 4 daňového poriadku považuje najbližší nasledujúci pracovný deň.

Napríklad, ak daňovník **nebude mať predĺženú lehotu** na podanie daňového priznania za rok 2021, potom preddavkové obdobie po podaní daňového priznania za rok 2021 sa začne 1.4.2022 a skončí sa 31.3.2023, ale len v prípade, ak **nebude mať daňovník predĺženú lehotu** na podanie daňového priznania ani za rok 2022.

4. diel Výpočet preddavkov na daň

Na výšku preddavkov na daň má vplyv **posledná známa daňová povinnosť** vypočítaná podľa § 34 ods. 5 ZDP.

1. oddiel Posledná známa daňová povinnosť

Poslednou známou daňovou povinnosťou na výpočet preddavkov na daň sa podľa § 34 ods. 5 ZDP rozumie daň vypočítaná:

- zo základu dane (čiastkového základu dane) zisteného z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP zníženého o odpočet daňovej straty uvedeného v poslednom daňovom priznaní,
- pri použití sadzby dane vo výške 19 %.

2. oddiel Výpočet preddavkov na daň

V preddavkovom období začínajúcom od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za rok 2021 v roku 2022 do posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za rok 2022 v roku 2023 sa platia preddavky na daň podľa poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej

- **zo základu dane (ČZD) zisteného z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP** zníženého o odpočet daňovej straty **uvedeného v riadku 55** daňového priznania typu B za rok 2021 (MF/010699/2021-721), ďalej len „daňové priznanie typu B“,

- pri použití **sadzby dane vo výške 19 %**.

Príklad č. 1:

Daňovníčka popri zamestnaní podniká na základe živnostenského oprávnenia a v roku 2021 dosiahla aj iné druhy príjmov, preto podáva daňové priznanie typu B. Syn študoval na vysokej škole dennou formou, v máji 2021 štúdium ukončil vykonaním štátnej záverečnej skúšky. Daňovníčka si dodatočne v daňovom priznaní uplatňuje za mesiace január až máj nárok na daňový bonus na vyživované dieťa podľa § 33 ZDP vo výške 116,10 eura (23,22 eura x 5 mesiacov), lebo splnila aj ďalšie podmienky na jeho uplatnenie.

V daňovom priznaní typu B má v príslušných riadkoch vyplnené nasledovné údaje:

		v eurách
r. 38	Základ dane (ČZD) (r. 36 – r. 37)	9 352,80
r. 55	Znížený ČZD z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP o stratu z predchádzajúcich zdaňovacích období (r. 45 – r. 53 – r. 54)	30 600,55
r. 65	Základ dane (ČZD) z príjmov podľa § 6 ods. 3 a 4 ZDP	2 500,00
r. 93	Suma príspevkov alebo ich častí, o ktorú sa zvyšuje základ dane podľa § 11 ods. 11 a § 52zza ods. 2 ZDP	-
r. 97	Úhrn vyňatých príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP [základov dane (+) a daňových strát (-)]	-
r. 117	Nárok na daňový bonus (na jedno dieťa alebo úhrn na viac vyživovaných detí) podľa § 33 ZDP	116,10

V rámci údajov uvedených v daňovom priznaní typu B výpočet poslednej známej daňovej povinnosti ovplyvňuje len suma uvedená v riadku 55 tohto typu daňového priznania:

Poslednou známou daňovou povinnosťou je daň vypočítaná sadzbou dane vo výške 19 % zo sumy 30 600,55 eura (5 814,1045 eura), čo po zaokrúhlení podľa § 47 písm. a) ZDP² predstavuje **5 814,10 eura**.

Posledná známa daňová povinnosť predstavuje 5 814,10 eura, čo je viac ako 5 000 eur a menej ako 16 600 eur, preto daňovníčka má povinnosť platiť štvrtročné preddavky na daň vo výške ¼ zo sumy 5 814,10 eura (1 453,525 eura), čo po zaokrúhlení podľa § 47 písm. b) ZDP predstavuje štvrtročne po **1 453,53 eura**.

Ak nebude mať daňovníčka predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2021, bude v preddavkovom období od 1.4.2022 platiť štvrtročné preddavky na daň vo výške **1 453,53 eura**.

Príklad č. 2:

Ak by daňovníčka uvedená v príklade č. 1 zaplatila v roku 2022 preddavok na daň za prvý štvrtrok vo výške 1 292,40 eura v marci 2022 (vypočítaný z daňového priznania za rok 2020), preddavok na daň za druhý štvrtrok vo výške 1 453,53 eura v júni 2022, preddavok na daň za tretí štvrtrok vo výške 1 453,53 eura v septembri 2022, preddavok na daň za štvrtý štvrtrok 2022 vo výške 1 453,53 eura v decembri 2022 a v roku 2023 by zaplatila preddavok na daň za prvý štvrtrok vo výške 1 453,53 eura v marci 2023 (vypočítaný z daňového priznania za rok 2021), potom na úhradu dane daňovníčky za rok 2022, by sa započítali zaplatené preddavky na daň v sume 5 652,99 eura, čo je 1 292,40 eura **za prvý štvrtrok 2022** a po 1 453,53 eura **za druhý, tretí a štvrtý štvrtrok 2022**, pričom by to platilo aj vtedy, ak by tieto preddavky na daň boli zaplatené oneskorene, **najneskôr však do lehoty na podanie daňového priznania za rok 2022**.

² Podľa § 47 ZDP všetky prepočty podľa ZDP sa vykonávajú s presnosťou na dve desatinné miesta, pričom druhá číslica za desatinnou čiarkou sa upraví podľa číslic, ktoré nasledujú po nej tak, že

a) zaokrúhľovaná číslica, po ktorej nasleduje číslica menšia ako päť, zostáva bez zmeny,

b) zaokrúhľovaná číslica, po ktorej nasleduje číslica päť alebo číslica väčšia ako päť, sa zväčšuje o jednu.

3. oddiel Oznamovacia povinnosť správcu dane

Zákonom č. 416/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sa **s účinnosťou od 1.1.2022** ust. § 34 ZDP doplnilo odsekom 8, podľa ktorého výšku preddavkov na daň splatných po lehote na podanie daňového priznania oznámi správca dane daňovníkovi najneskôr päť dní pred splatnosťou preddavku na daň, ak správca dane neuplatní postup podľa § 34 ods. 4 ZDP.

V súlade s predmetným ustanovením **správca dane oznamuje** daňovníkovi, ktorý podal daňové priznanie, **výšku a splatnosť preddavkov na daň** podľa § 34 ZDP splatných po lehote na podanie daňového priznania, a to **najneskôr päť dní pred splatnosťou preddavku na daň**. Výnimkou sú prípady, ak správca dane uplatnil postup podľa § 34 ods. 4 ZDP, t. j. na základe rozhodnutia určil daňovníkovi platenie preddavkov na daň inak.

Správca dane v súlade s predmetným ustanovením daňovníkovi **prvýkrát oznámi výšku preddavkov na daň splatných v roku 2022 v preddavkovom období, ktoré začne od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2021.**

Znamená to, že napríklad daňovníkovi, ktorý nebude mať predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2021, t. j. daňové priznanie za uvedené zdaňovacie obdobie bude podávať v lehote podľa § 49 ods. 2 ZDP (čo je do 31.3.2022) a ktorý na základe poslednej známej daňovej povinnosti vypočítanej z údajov uvedených v tomto daňovom priznaní bude od 1.4.2022 povinný platiť štvrťročné preddavky na daň, správca dane výšku týchto preddavkov na daň oznámi najneskôr päť dní pred splatnosťou preddavku na daň za druhý štvrťrok 2022. Ak na základe údajov uvedených v tomto daňovom priznaní bude daňovník od 1.4.2022 povinný platiť mesačné preddavky na daň, správca dane mu ich výšku oznámi najneskôr päť dní pred splatnosťou preddavku na daň za mesiac apríl 2022. Uvedené však platí len vtedy, ak daňovníkovi na základe rozhodnutia neurčil správca dane platenie preddavkov na daň inak podľa § 34 ods. 4 ZDP.

5. diel Zmena poslednej známej daňovej povinnosti

Pri zmene poslednej známej daňovej povinnosti z podaného daňového priznania v bežnom zdaňovacom období k začiatku preddavkového obdobia sa preddavky na daň splatné do začiatku tohto preddavkového obdobia **nemenia**. Ak preddavky na daň zaplatené do tejto zmeny **sú vyššie** ako preddavky na daň vypočítané z podaného daňového priznania, suma preddavkov na daň z poslednej známej daňovej povinnosti prevyšujúca sumu preddavkov na daň vypočítaných z podaného daňového priznania **sa započíta** na úhradu ďalších preddavkov na daň platených po tejto zmene **alebo sa na základe žiadosti daňovníkovi vráti**. Na postup správcu dane pri vrátení preddavkov na daň na základe žiadosti daňovníka sa použijú ustanovenia daňového poriadku.

Příklad č. 3:

Ak by daňovníčka zaplatila v marci 2022 štvrťročný preddavok na daň splatný 31.3.2022 vo výške 1 292,40 eura, pričom od 1.4.2022 by mala povinnosť platiť štvrťročné preddavky na daň vo výške 1 453,53 eura (vypočítané z daňového priznania za rok 2021), potom preddavok na daň zaplatený v marci 2022, by sa nemenil (nemusela by nič doplatiť).

V opačnom prípade, ak by daňovníčka mala povinnosť zaplatiť štvrťročný preddavok na daň splatný 31.3.2022 napríklad vo výške 1 893,44 eura, a tento by aj skutočne zaplatila do 31.3.2022, pričom od 1.4.2022, by mala povinnosť platiť štvrťročné preddavky na daň vo výške 1 453,53 eura (vypočítané z daňového priznania za rok 2021), rozdiel 439,91 eura (1 893,44 – 1 453,53), by sa započítal na úhradu ďalších preddavkov na daň platených po tejto zmene, ak by daňovníčka nepožiadala o vrátenie tohto rozdielu.

6. diel Platenie preddavkov na daň inak

V súlade so znením § 34 ods. 4 ZDP v odôvodnených prípadoch môže správca dane na žiadosť daňovníka určiť platenie preddavkov na daň inak.

7. diel Ukončenie platenia preddavkov na daň

Podľa § 34 ods. 6 ZDP, ak daňovník skončil podnikanie a inú samostatnú zárobkovú činnosť (§ 17 ods. 9 ZDP) **nie je povinný platiť preddavky na daň, a to od platby preddavku, ktorá je splatná po dni, v ktorom došlo k zmene rozhodujúcich skutočností.** V zmysle § 17 ods. 9 ZDP sa za skončenie podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti považuje zánik oprávnenia, osvedčenia alebo iného rozhodnutia na výkon činnosti, prerušenie alebo pozastavenie a neobnovenie podnikania do lehoty na podanie daňového priznania (s výnimkou sezónnych činností) alebo skončenie poberania príjmov z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Napríklad, ak

- daňovník podniká na základe živnostenského oprávnenia a na základe oznámenia o pozastavení prevádzkovania živnosti, ktoré doručí v októbri 2022 živnostenskému úradu, si pozastaví prevádzkovanie živnosti **vo všetkých predmetoch podnikania** do konca septembra 2023, takže je zrejmé, že činnosť neobnoví do lehoty na podanie daňového priznania (za rok 2022), ide v zmysle § 17 ods. 9 ZDP o skončenie podnikania (s povinnosťou úpravy základu dane podľa § 17 ods. 8 ZDP) a v súlade s § 34 ods. 6 ZDP daňovník prestáva byť povinný platiť preddavky na daň;
- daňovníkovi plynú súčasne niekoľko druhov príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP, napr. príjmy zo živnosti podľa § 6 ods. 1 písm. b) ZDP a príjmy z činnosti sprostredkovateľa podľa § 6 ods. 2 písm. d) ZDP, ukončenie živnostenského podnikania v tomto prípade nespôsobuje zánik povinnosti platenia preddavkov na daň. Daňovník **naďalej poberá príjmy z činnosti sprostredkovateľa.**

Vypracoval: *Finančné riaditeľstvo SR
Odbor daňovej metodiky
December 2021*